

Demokratistrategi for 2007

Lolland Kommune

November 2006

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	3
2.	Indsatsområder.....	3
3.	Målsætninger for demokratistrategien	4
4.	Fem forskellige former for dialog med borgerne	5
4.1.	Brugerinddragelse og brugerbestyrelser.....	5
4.2.	Lokalråd og formaliseret dialog med borgerne	6
4.3.	Formelle netværkssamarbejder med lokale aktører	6
4.4.	Uformelle former for borgerinddragelse	6
4.5.	Ad-hoc baseret projektsamarbejde.....	7
4.6.	Opsummering	7
5.	Udmøntning af demokratistrategien	8
6.	Organisatorisk forankring	8

1. Indledning

Med kommunalreformens ikrafttræden samles de syv "gamle" kommuner på Lolland til en stor ny kommune – Lolland Kommune. Geografisk er Lolland kommune karakteriseret ved at rumme større byer som Nakskov og Maribo, men også mange landsbyer og tyndtbefolkede landdistrikter med hver deres interesser, særkender og identitet. I den nye kommune vil nogle borgere få længere til rådhuset end tidligere, og antallet af lokalområder og interessegrupper, der har eller ønsker samspil med kommunen, vil være relativt større.

Samtidig er der i den nye Lolland Kommune et helt overordnet behov for harmonisering af de kommunale samarbejdsrelationer og ydelser.

Den nye virkelighed stiller nye krav til borgere, politikere og den kommunale administration, ligesom den øger behovet for at Kommunalbestyrelsen aktivt definerer sin egen rolle og udstikker rammerne for samspillet med borgere og andre lokale aktører.

Kommunalbestyrelsen for Lolland Kommune har derfor, med hjemmel i Styrelseslovens § 17, stk. 4, oprettet et ad-hoc udvalg – Borgerinddragelsesudvalget. Borgerinddragelsesudvalget har til opgave at afgrænse de ovenfor nævnte spørgsmål samt iværksætte, koordinere og understøtte initiativer, som i bred forstand involverer borgerne og fremmer udviklingen af nærdemokrati og lokalt engagement i Lolland kommune som organisation og som område.

Nærværende demokratistrategi er et første skridt på vejen til en konkretisering af rammerne for inddragelse, dialog og samspil mellem borgere, administration og politikere i Lolland Kommune. Demokratistrategien vil i første omgang være gældende frem til udgangen af 2007, hvor strategien skal følges op og revideres.

2. Indsatsområder

I forbindelse med et øget fokus på nærdemokrati og borgerinddragelse op til kommunesammenlægningen har Lolland Kommune iværksat en række udviklingsinitiativer, der skal afdække borgernes og politikernes ønsker og forventninger til lokaldemokratiet i fremtiden.

Konkret er der iværksat et udviklingsprojekt i samarbejde med Kommunernes Landsforenings Konsulentvirksomhed Økonomi og Ledelse (KLK), der har til formål at analysere borgernes og det politiske niveaus ønsker og forventninger til borgerinddragelse og nærdemokrati i Lolland kommune.

På baggrund af de foreløbige resultater og erfaringer kan der konstateres to indsatsområder, som Lolland Kommune ønsker at prioritere i løbet af 2007.

Disse indsatsområder er:

- at videreudvikle rammer og metoder således at kommunens borgere også fremover kan påvirke og mobiliseres til at præge udviklingen i Lolland kommune,
- at få fastlagt hvornår, hvordan og i hvilken grad borgere og brugere skal involveres i planlægnings-, beslutnings- og implementeringsprocesser i kommunens regi.

Borgere skal i denne sammenhæng forstås i bredeste forstand, altså såvel enkeltpersoner som foreninger, lokalråd, institutioner, virksomheder og erhvervsliv, selvstændigt eller i netværk.

Det er samtidig en forventning, at de positive erfaringer, som de tidligere kommuner har haft med borgerinddragelse skal videreføres.

3. Målsætninger for demokratistrategien

På baggrund af det forudgående analysearbejde og de politiske udmeldinger fra Borgerinddragelsesudvalget i undersøgelsesfasen, er der fremkommet fem overordnede målsætninger for det videre arbejde med udvikling af lokaldemokratiet i Lolland Kommune i løbet af 2007.

Disse mål er:

- At fremme deltagelse omkring specifikke idéer og projekter til gavn for Lolland kommune
- Aktivt at inddrage borgere og brugere i kvalitetsudvikling af kommunens serviceydelser
- At understøtte og fremme borgernes engagement og deltagelse i Lolland kommune generelt
- At udvikle og afprøve nye metoder til borgerinddragelse og deltagelse
- At Lolland Kommune fremstår som en kvalificeret samarbejdspartner i forhold til lokale aktører.

Til hvert af målene knytter sig en række aktiviteter, der vil blive detaljeret beskrevet i en handlingsplan, som vil blive udarbejdet i løbet af 1. halvår 2007.

4. Fem forskellige former for dialog med borgerne

Lokaldemokrati er ikke et entydigt begreb, men kan opfattes og tilrettelægges på mange forskellige måder. Nedenfor beskrives fem forskellige former for dialog, som kommunen kan have med borgerne. Hver af de fem former hviler på en demokratiopfattelse, der rummer en række muligheder og begrænsninger, og som hver for sig giver mulighed for strategiske til- og fravalg i forhold til konkrete aktiviteter. De fem former for dialog kan karakteriseres som:

<u>Brugerdemokrati</u>	- Brugerinddragelse og brugerbestyrelser
<u>Lokalrådsdemokrati</u>	- Lokalråd og formaliseret dialog med borgere
<u>Netværksdemokrati</u>	- Formelle netværkssamarbejder med lokale aktører
<u>Hverdagsdemokrati</u>	- Uformelle former for borgerinddragelse
<u>Projektdemokrati</u>	- Ad-hoc baseret projektsamarbejde

Nedenfor gives en kortfattet beskrivelse af Lolland Kommunes prioritering og indsats i forhold til de fem former for dialog med borgerne.

4.1. Brugerinddragelse og brugerbestyrelser

Brugerinddragelse og brugerbestyrelse dækker over de lovpligtige brugerbestyrelser, der skal nedsættes i tilknytning til en række af kommunens serviceområder. Bestyrelsen vælges af brugerne af det pågældende tilbud.

I forbindelse med sammenlægningen af de syv hidtidige kommuner vil der i hele 2007 være fokus på at få konkretiseret struktur og kompetencedelegering i de lovpligtige brugerråd og brugerbestyrelser i Lolland Kommune.

Dette indebærer konkret, at Borgerinddragelsesudvalget i samråd med de øvrige politiske udvalg vil

- udarbejde forslag til hvordan de lovpligtige brugerbestyrelser kan inddrages optimalt inden for lovgivningens rammer og intentioner.

For så vidt angår etablering af brugerråd eller bestyrelser ud over det i lovgivningen fastlagte, samt udvidelse af kompetencer og beføjelser, er dette ikke et prioriteret indsatsområde for Lolland Kommune i 2007.

4.2. Lokalråd og formaliseret dialog med borgerne

Lokalråd dækker over demokratisk valgte råd i afgrænsede geografiske områder. Lokalråd vil typisk have kompetence i generelle forhold i det område lokalrådet dækker.

Som udgangspunkt vil Lolland Kommune ikke iværksætte en proces omkring etablering af geografisk forankrede lokalråd i 2007.

Dog giver de særlige forhold omkring transport og infrastruktur på de beboede øer i Lolland kommune anledning til vurdering af metode til dialog mellem kommunen og øerne.

4.3. Formelle netværkssamarbejder med lokale aktører

Denne form for dialog dækker over mulighederne for formaliserede samarbejder mellem foreninger, erhvervsliv og grupper af borgere med sammenfaldende – eller modstridende – interesser for et bestemt område, tema eller sag, f. eks. i forhold til lokalplaner og lignende.

Lolland Kommune prioriterer en målrettet videreudvikling af denne form for samarbejde i 2007. Det er forventningen, at størstedelen af de allerede eksisterende netværkssamarbejder m.fl. i lighed med Kommunen er i en reorganiseringsfase til større enheder. Der vil som en naturlig følge heraf blive behov for at udvikle og fastlægge nye metoder til dialog mellem parterne.

4.4. Uformelle former for borgerinddragelse

Denne form for samarbejde har været højt prioriteret igennem 2006, særlig i forbindelse med projektet "Borgerne i Centrum i Lolland Kommune". Projektet videreføres af Lolland Kommune og forventes afsluttet ultimo 2007.

Som følge af Lolland Kommunes involvering i ovenfor nævnte projekt vil der i 2007 blive iværksat en række initiativer og aktiviteter af uformel og mere eksperimenterende karakter. Disse initiativer kan blandt andet omfatte:

- Borgerforum
- Borgerworkshops
- Høringer
- Digital borgerportal

Andre inddragelsesformer kan også løbende udvikles og afprøves i løbet af 2007. For en yderligere uddybning af de ovennævnte inddragelsesformer henvises til projektbeskrivelsen for projekt "Borgerne i centrum i Lolland Kommune".

4.5. Ad-hoc baseret projektsamarbejde

Denne form for samarbejde og dialog med borgerne tager udgangspunkt i ad-hoc baseret samarbejde i forbindelse med konkrete udviklingsprojekter, der iværksættes i kommunens regi eller med kommunen som partner.

Initiativ, forberedelse og planlægning af projekter eller samarbejdstemaer kan udgå såvel fra borgerne, individuelt eller i sammenslutning, virksomheder, erhvervslivet, institutioner, kommunen og/eller partnerskaber mellem flere interessenter. Samarbejdet kan være af tværgående karakter og spænde over flere sektorer, og har til hensigt at mobilisere lokale ressourcer i forbindelse med løsning af kommunale opgaver og/eller projekter.

Udvikling af projektsamarbejdets forskellige muligheder er højt prioriteret af Borgerinddragelsesudvalget i 2007. Konkret skal Borgerinddragelsesudvalget i samarbejde med de øvrige politiske udvalg definere på hvilke områder og i forhold til hvilke konkrete projekter, denne form for inddragelse med fordel kan udvikles.

4.6. Opsummering

Som det fremgår, er det besluttet at prioritere videreudvikling af tre af de fem deltagelsesformer i 2007, nemlig:

- Brugerdemokratiet (i forbindelse med brugerråd- og bestyrelser)
- Netværksdemokratiet (formelle netværksamarbejder med lokale aktører)
- Projektdemokratiet (det ad-hoc baserede projektsamarbejde)

Denne prioritering er foretaget på baggrund af de allerede gennemførte undersøgelser blandt borgere og politikere vedrørende ønsker og forventninger til borgerinddragelse i Lolland Kommune.

Dette betyder ikke, at hverdagsdemokratiet ikke vil blive understøttet fra kommunens side. Den indsats i forhold til udvikling af metoder til at understøtte uformelle former for borgerinddragelse, som er beskrevet i projekt "Borgerne i centrum i Lolland Kommune", videreføres i Lolland Kommunes regi.

Ovenstående prioritering skal ses som et udtryk for at de mere konkrete udviklingsaktiviteter kommer til at ligge inden for de prioriterede områder. Lokalråd vil ikke blive understøttet fra kommunens side.

Det skal understreges, at deltagelsesformerne ikke udelukker eller står i indbyrdes modsætning til hinanden. Det skal endvidere bemærkes, at demokratistrategien i denne version ikke omfatter borgeren i rollen som frivillig og dermed deltagelsesrollen som "med-producent" i forhold til offentlige serviceydelser.

Endelig skal det pointeres, at Lolland Kommune med etablering af Borgerinddragelsesudvalget, og dermed institutionalisering af temaet "borgerinddragelse og deltagelse" har foretaget en betydelig opprioritering af temaet. Prioriteringen er yderligere manifesteret ved ansættelse af en demokratikoordinator.

Kommunens forventning til aktivitet og engagement fremgår af udvalgets formål, se pkt. 6.

5. Udmøntning af demokratistrategien

Efter den politiske godkendelse af strategien, skal strategien omsættes til konkrete handlinger. Dette vil ske i form af handlingsplaner hvor indsatsområderne konkretiseres og prioriteringerne fastlægges mere detaljeret med angivelse af:

- Mål og delmål
- Aktiviteter: Hvor mange og hvilket fokus
- Inddragelse: Hvem, hvordan og hvor ofte
- Tidsplan for aktiviteterne gennemførelse
- Opfølgning og evaluering.

Ansvar for udmøntning af handlingsplaner er administrativt forankret i sektoren for Udvikling og Erhverv. I praksis vil arbejdet forestås af kommunens demokratikoordinator.

6. Organisatorisk forankring

Den politiske forankring af demokratistrategien ligger i det særlige § 17, stk. 4 udvalg – Borgerinddragelsesudvalget. Udvalget har som opgave:

- At orientere og rådgive om hvilke områder (for eksempel "kulturliv", "fritidsliv", "unge", etc.), hvor borgere og brugere kan involveres direkte i udviklingen af den nye kommunes indretning og/eller organisering af tilbud.

- At orientere og rådgive om forskellige former for inddragelse af borgere og brugere i de lokale beslutninger.
- At orientere og rådgive om løsninger til organisering af lokale initiativer og selvforvaltning.
- At medvirke til at opspore og udvikle tiltag/aktiviteter, der fremmer borgernes involvering og deltagelse i lokale beslutninger (bl.a. gennem overvågning af diverse offentlige og private puljer/fondsmidler).
- At udvikle og vedligeholde en samlet oversigt over foreninger og andre lokale aktører i Lolland kommune.
- At initiere og understøtte en aktiv (ekstern) markedsføring og branding af Lolland Kommune i overensstemmelse med de til enhver tid besluttede visioner, værdier og politikker for kommunen.

Af det tilknyttede kommissorium fremgår, at udvalget kan tilrette sit opgavesæt.

Borgerinddragelsesudvalget betjenes af Sektoren for Udvikling og Erhverv.